

Paritair Comité voor het bouwbedrijf (PC 124)

In overeenstemming met het Europese recht bevat deze fiche enkel CAO-bepalingen die algemeen verbindend zijn verklaard in de zin van richtlijn 96/71/EG, d.w.z. naar Belgisch arbeidsrecht toe, conventionele bepalingen die bij koninklijk besluit algemeen verbindend zijn verklaard en waarop strafsancties zijn bepaald in geval van niet-naleving.

Als gevolg daarvan wordt deze fiche regelmatig geüpdatet. Het is aangewezen dat de gedetacheerde werknemers en hun werkgevers tijdens de duur van een detachering de fiches op regelmatige tijdstippen consulteren. De datum van laatste aanpassing staat rechts bovenaan.

Deze fiche is opgemaakt op basis van sectorale CAO's. Het is dan ook het bevoegde Paritair Comité dat uiteindelijk oordeelt over de juiste interpretatie van haar CAO's.

*De hierna vermelde CAO's kunnen geraadpleegd worden op de site van de FOD WASO :
<https://werk.belgie.be/nl/themas/paritaire-comites-en-collectieve-arbeidsovereenkomsten-caos/collectieve-4>*

Inhoudsopgave

1	Bevoegdheidsgebied	2
2	Beloning	5
2.1	Loonbarema (bruto)	5
2.1.1	Meerderjarigen.....	5
2.1.2	Jongeren onderworpen aan de deeltijdse leerplicht.....	6
2.1.3	Studenten	6
2.1.4	Functieclassificatie en Anciënniteit.....	6
2.2	Premies/Vergoedingen	10
Getrouwheidszegels	10	
Anciënniteitspremie	13	
Arbeid in opeenvolgende ploegen	14	
Arbeidsprestaties buiten de gebruikelijke daguren.....	14	
Overuren en zaterdagwerk	15	
Slecht weer	21	
Loonbijslagen voor bijzondere werken	22	
Specifieke vergoedingen in ondernemingen die stortklaar beton produceren en/of leveren	26	
Toeslag voor werken binnen de omheining van in werking zijnde petrochemische bedrijven ...	27	
3	Vergoeding voor Reis-, Maaltijd- en Verblijfkosten	28
Kost en huisvesting.....	28	
Reiskosten	29	
4	Arbeidsduur	32
5	Fonds voor Bestaanszekerheid	34

1 Bevoegdheidsgebied

Oprichting en wijziging bevoegdheidsgebied

- [0] K.B. 04.03.1975 B.S. 19.04.1975
- [1] K.B. 15.10.1982 B.S. 30.10.1982
- [2] K.B. 01.10.1987 B.S. 16.10.1987
- [3] K.B. 20.01.1994 B.S. 11.02.1994
- [4] K.B. 16.03.1995 B.S. 29.03.1995
- [5] K.B. 13.02.2001 B.S. 06.03.2001
- [6] K.B. 07.05.2007 B.S. 31.05.2007
- [7] K.B. 04.08.2014 B.S. 21.08.2014

Artikel 1

bevoegd voor de werknemers die hoofdzakelijk handarbeid verrichten en hun werkgevers, te weten:

- a) de ondernemingen waarvan de gewone activiteiten bestaan in de opbouw, de verbouwing, de afbouw, het onderhoud, de herstelling of het slopen van bouwwerken :
  - de ondernemingen en de particulieren, die geregeld gebouwen optrekken voor eigen rekening of voor de verkoop ervan;
  - de ondernemingen waarvan de gewone activiteiten bestaan in het verhuren van materieel aan de voornoemde ondernemingen.
  - de ondernemingen waarvan de gewone activiteiten bestaan in de groothandel in nieuwe en/of gerecupereerde bouwmaterialen, met uitzondering van die ondernemingen waarvan de aldaar tewerkgestelde arbeiders omwille van de specifieke aard van de verhandelde bouwmaterialen onder een ander paritair comité ressorteren.
Onder groothandel in bouwmaterialen wordt verstaan: aankopen, verkopen, vervoeren, op voorraad houden, verpakken en alle andere activiteiten die met handeldrijven in bouwmaterialen verband houden.
Onder bouwmaterialen wordt verstaan: de grondstoffen, afgewerkte materialen, benodigdheden voor het optrekken, onderhouden of herstellen van bouwwerken.
Het paritair comité is niet bevoegd voor de ondernemingen gelijkgesteld met ondernemingen die voor rekening van derden uitsluitend logistieke activiteiten uitoefenen zoals bepaald in het bevoegdheidsgebied van het Paritair Comité voor het vervoer en de logistiek, behalve als deze activiteiten een onlosmakelijk onderdeel vormen van een handelsactiviteit;
  - de ondernemingen waarvan de gewone activiteiten bestaan in het behandelen, opslaan, sorteren en verwerken van afvalstoffen, andere reststoffen en grond die bij deze bouwwerken vrijkomen; en dit ongeacht de gebruikte technieken en ongeacht de gebruikte producten, met uitzondering van de terugwinning en/of de verwerking van afval van kunststoffen of andere scheikundige producten alsook de exploitatie, de industriële behandeling en terugwinning van afvalstoffen, nevenproducten en bezinksels door fysico-chemische en/of chemische procédés;
  - de studiebureaus voor grondonderzoek en stabiliteitsstudies.

Onder de door deze ondernemingen uitgevoerde of daarmee gelijkgestelde werken vallen :

- zee- en rivierwerken, met inbegrip van het vlot trekken van boten en schepen, alsmede het opruimen van wrakken;
- baggerwerken;
- grondwerk en/of graafwerk, met inbegrip van boren, diepboren, uitgraven van putten, draineren en verlagen van de grondwaterstand, reinigen van het grondwater dat ontstaat naar aanleiding van grond- en/of graafwerken;
- funderingswerken met inbegrip van heipalen, paalplanken en grondverbeteringswerken door welk systeem ook;
- werk aan wegen, vliegveldbanen, fietspaden, voegwerk, straatwerk en wegbebakening;
- metsel- en betonwerk, het metselen van ketels, nijverheidsovens en ander dergelijk werk, alsook het leggen van riolen en het bouwen van fabrieksschoorstenen;
- de fabricage en tevens het plaatsen van prefabelementen, zo deze activiteiten hoofdzakelijk door de onderneming worden uitgevoerd;

- het plaatsen van prefabelementen;
- het restaureren, reinigen en wassen van gevels en monumenten;
- slopings- en slechtingswerken met inbegrip van de afbraak en/of de verwijdering van asbest of van asbesthoudende materialen;
- asfalteren en bitumeren;
- tegel- en mozaïekwerk en elke andere muur- en grondbekleding, met uitzondering van hout;
- stukadoors- en pleisterwerk;
- voegwerk;
- stuc- en staffwerk;
- thermische en/of akoestische isoleringen, met uitzondering van de aanmaak van de scheikundige producten hiervoor nodig en de aanvullende toepassing ervan voor zover de toepassing van deze producten een bijzondere kennis vereist van scheikundige processen of technieken;
- dakbedekkingen;
- timmerwerk, met uitzondering van het monteren van metalen gebinten;
- glas-, spiegel- en glas-in-loodwerk en het verwerken van alle doorschijnende of doorzichtige materialen (benevens het inzetten van vensterglas, veiligheidsglas, spiegels, glas in lood en alle andere doorschijnende of doorzichtige materialen, het bouwen van wanden en daken van glasbeton, het voorbereidend en bijkomend werk dat voor de uitvoering ervan nodig is);
- schilderen, stofferen en behangen;
- marmerwerk;
- aanleggen van installaties voor verwarming, luchtverversing en klimaatregeling;
- aanleggen van sanitaire installaties, met inbegrip van waterzuiveringsinstallaties;
- aanleggen en onderhoud van spoorwegen;
- oprichten van steigers;
- het geschikt maken voor de aanleg van speelpleinen, sportterreinen, parken, tuinen, tenzij zulks de bijkomstige activiteit is van een onderneming die onder het Paritair Comité voor het tuinbouwbedrijf ressorteert;
- aanleggen van allerlei ondergrondse leidingen, zoals watervoorziening, elektrische kabels;
- de betonbereiding in daartoe speciaal uitgeruste centrales en/of de levering van beton aan de gebruikers;
- het maken en/of het plaatsen van sierschoorstenen;
- het plaatsen van afsluitingen;
- steenhoudersarbeid, met uitzondering van die arbeid welke onder het Paritair Comité voor het groefbedrijf ressorteert;
- het vervoer te water eventueel door een der hierboven genoemde ondernemingen ter uitvoering van de gewone activiteit van deze onderneming;
- de ondernemingen voor zee- en stroomonderzoek, voor zover zij van geen ander paritair comité afhangen;
- de ondernemingen in onroerende goederen;
- aanmaak van asfalt uitsluitend voor wegenbouw in daartoe speciaal uitgeruste centrales;
- bekistings- en/of ontkistingswerkzaamheden;
- aanleggen van zwembaden;
- injecteren van gevels en/of wanden, met uitzondering van de aanmaak van de scheikundige producten hiervoor nodig en de aanvullende toepassing ervan voor zover de toepassing van deze producten een bijzondere kennis vereist van scheikundige processen of technieken;
- aanbrengen van voegen aan bruggen en/of wegen, met uitzondering van de aanmaak van de scheikundige producten hiervoor nodig en de aanvullende toepassing ervan voor zover de toepassing van deze producten een bijzondere kennis vereist van scheikundige processen of technieken;
- betonherstelling en/of betonhars, met uitzondering van de aanmaak van de scheikundige producten hiervoor nodig en de aanvullende toepassing ervan voor zover de toepassing van deze producten een bijzondere kennis vereist van scheikundige processen of technieken;
- verwerking van scheikundige producten in het bouwproces en/of in het onderhoud of restauratie van gebouwen, met uitzondering van de aanmaak van de scheikundige producten hiervoor nodig en de aanvullende toepassing ervan voor zover de toepassing van deze producten een bijzondere kennis vereist van scheikundige processen of technieken;
- bedekken en/of waterdichtmaken van bouwwerken en kunstwerken, met uitzondering van de aanmaak van de scheikundige producten hiervoor nodig en de aanvullende toepassing ervan voor

zover de toepassing van deze producten een bijzondere kennis vereist van scheikundige processen of technieken;

- bodemsaneringswerken, waarvoor geen specifieke chemische procédés worden gebruikt, met inbegrip van ex situ en in situ reiniging, opslaan en/of behandelen van uitgegraven en getransporteerde grond;
  - de verwerking van inerte en niet-gevaarlijke afvalstoffen in installaties die overwegend dienen voor afvalstoffen afkomstig van bouwwerken.
- b) de ondernemingen die zich bezighouden met de fabricage en tevens het plaatsen van alle houten voorwerpen en producten, die door bestemming onroerend worden, of enkel en alleen met het plaatsen ervan.

Tot de bevoegdheid van het paritair comité behoren eveneens, de ondernemingen, met name de natuurlijke personen of de rechtspersonen, of de particulieren, die normaal geen activiteiten in de bouwsector uitoefenen maar occasioneel toch bouwwerken in eigen beheer uitvoeren met daartoe speciaal in dienst genomen werklieden uit de bouwsector en met de bedoeling het gebouwde geheel of gedeeltelijk te verkopen. De bevoegdheid van het paritair comité is beperkt tot de duur van die bouwwerken en tot voormelde werklieden.

Het paritair comité is niet bevoegd voor het varend personeel van de ondernemingen die baggerwerken op zee uitvoeren.

2 Beloning

2.1 Loonbarema (bruto)

Oktober 2020 : Indexatie met 0,1252435% (behalve voor de studenten)

Voor de ondernemingen waar de betaalperioden niet op de eerste dag van de maand beginnen te lopen, geldt de regel dat de loonaanpassingen ten gevolge van de koppeling aan het indexcijfer van kracht worden met ingang van de eerstkomende betaalperiode na de wijziging.

CAO van 12 juni 2014 (123.027) KB 10/04/2015 - BS 06/05/2015
Deze CAO treedt in werking op 1 juli 2014 voor onbepaalde duur.

CAO van 10 december 2015 (132.262) KB 12/12/2016 - BS 25/01/2017
Deze CAO treedt in werking op 1 januari 2016 voor onbepaalde duur.

CAO van 29 juni 2017 (140.759) KB 31/01/2018 - BS 23/02/2018
Deze CAO treedt in werking op 1 juli 2017 voor onbepaalde duur.

CAO van 09 juli 2019 (153.140) KB 03/12/2019 - BS 19/12/2019
Deze CAO treedt in werking op 1 juli 2019 voor onbepaalde duur.

2.1.1 Meerderjarigen

Uurstelsel (op weekbasis) 40 uur/week

Cat. I		14,740
Cat. IA	(Cat. I + 5%)	15,472
Cat. II		15,713
Cat. IIA	(Cat. II + 5%)	16,498
Cat. III		16,711
Cat. IV		17,738
Ploegbaas (III)	(Cat. III + 10%)	
Ploegbaas (IV)	(Cat. IV + 10%)	
Meestergast	(Cat. IV + 20%)	

De Ploegbaas heeft recht op een uurloon dat ten minste 10% hoger ligt dan datgene wat overeenkomt met zijn eigen beroepsbekwaamheid.

Wanneer het een ploegbaas betreft die aan het hoofd staat van een ploeg bestaande uit arbeiders met verschillende beroepsbekwaamheden, dan mag het aan deze ploegbaas verschuldigde loon niet lager liggen dan het conventioneel loon van de arbeider met de hoogste beroepsbekwaamheid, verhoogd met 10%.

CAO van 12 juni 2014 (123.570) K.B. 10/04/2015 - B.S. 29/04/2015
Deze CAO treedt in werking op 1 juli 2014 voor een onbepaalde duur

De anciënniteit van een arbeider die bij eenzelfde werkgever, na afloop van een contract van bepaalde duur of een vervangingsovereenkomst, wordt aangeworven met een contract van onbepaalde duur, wordt mee in rekening genomen voor de vaststelling van het loonbarema.

Er kan geen nieuwe proefperiode worden overeengekomen indien een arbeider na afloop van opeenvolgende contracten van bepaalde duur of vervangingsovereenkomsten van telkens minstens 6 maanden, voor dezelfde functie wordt aangeworven in een contract van onbepaalde duur.

CAO van 13 september 2007 (85.650) K.B. 18/05/2008 - B.S. 03/07/2008

Deze CAO treedt in werking op 1 november 2007 voor een onbepaalde duur

2.1.2 Jongeren onderworpen aan de deeltijdse leerplicht

(lonen zijn een % van cat. I).

CAO van 14 mei 2009 (93.292) KB 28/04/2010 - BS 18/06/2010)

Deze CAO treedt in werking op 1 januari 2009 voor onbepaalde duur.

Leeftijd	
15	54%
15,5	59%
16	64%
16,5	74%
17	84%
17,5	94%
18	100%

2.1.3 Studenten

CAO van 12 juni 2014 (123.027) KB 10/04/2015 - BS 06/05/2015)

Deze CAO treedt in werking op 1 juli 2014 voor onbepaalde duur.

Studenten die een bouwopleiding volgen	10,473
Overige studenten	9,607

2.1.4 Funcieclassificatie en Anciënniteit

CAO van 12 juni 2014 (123.570), gewijzigd door CAO van 30 september 2019 (155.214) en door CAO van 9 januari 2020 (157.427)

(K.B. 10/04/2015 - B.S. 29/04/2015)

(K.B. 06/03/2020 - B.S. 13/05/2020)

(K.B. 22/06/2020 - B.S. 03/08/2020)

Arbeiderscategorieën

HOOFDSTUK I. Toepassingsgebied

Artikel 1.

Onder "arbeiders" verstaat men: de arbeiders en arbeidsters tewerkgesteld krachtens een arbeidsovereenkomst voor werklieden, bedoeld in artikel 2 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

Art. 2.

Onverminderd de bevoegdheid van de andere paritaire comités, zijn de arbeidsvoorwaarden bepaald in deze CAO ook van toepassing op de arbeiders in dienst van gedeelten van ondernemingen, zoals bedoeld in artikel 1, die werken uitvoeren die niet gerekend worden tot het

bouwbedrijf, maar die in wezen bijdragen tot de verwezenlijking van de hoofdbedrijvigheid van die ondernemingen.

Art. 3.

Een aanvullende overeenkomst regelt bepaalde arbeidsvoorwaarden van de aan boord van het baggermaterieel tewerkgestelde arbeiders, alsmede van de arbeiders die na het aanleggen van de dijken op het stort zijn tewerkgesteld, met uitzondering van diegenen die tewerkgesteld zijn aan de voorbereiding van het stort en aan het ophogen van de dijken.

Een andere aanvullende overeenkomst regelt bepaalde arbeidsvoorwaarden van de arbeiders tewerkgesteld in de betoncentrales die stortklaar beton produceren en leveren aan derden. Voor de bij deze aanvullende overeenkomsten niet beoogde gevallen, geldt de huidige CAO.

HOOFDSTUK II. *Categorieën van arbeiders: definities*

Art. 4. Categorie I

Tot de categorie I behoren:

- de arbeiders die instaan voor de uitvoering van zeer eenvoudige werken, zoals de opruiming van de bouwplaats, het reinigen van de gebouwen en van de keet, alsmede de uitvoering van werken waarvoor geen enkele specialisatie vereist is, zoals voor het verplaatsen van materieel en materialen;
- de arbeiders die hun beroepsloopbaan beginnen en die geen bouwdiploma na voltijds onderwijs hebben behaald, alsook diegenen die een opleiding gevolgd hebben met vrucht in het kader van het industrieel leerlingenwezen en de alternerende bouwopleiding. Voor deze arbeiders evalueert de werkgever uiterlijk na 9 maanden de graad van beroepsbekwaamheid en verhoogt, in geval van gunstige evaluatie, het loon tot minimaal dat van categorie I A.

Art. 5. Categorie I A

Tot de categorie I A behoren:

- de arbeiders bedoeld in artikel 4 die naar het oordeel van de werkgever blijk geven van een meer dan gemiddelde bekwaamheid;
- de arbeiders die hun beroepsloopbaan beginnen en die een bouwdiploma na voltijds onderwijs hebben behaald. Na 6 maanden bedraagt hun loon minimaal dat van categorie II. Binnen een periode van maximum 24 maanden vanaf de aanwerving, gaan zij over naar categorie II A (zelfde werkgever). Naar het oordeel van de werkgever kan de periode van 24 maanden verminderd worden.
- de arbeiders die aangeworven worden na het voltooien van een "individuele beroepsopleiding" (IBO via VDAB), een "formation professionnelle individuelle en entreprise" (FPIe via Bruxelles Formation) en een "Plan Formation-Insertion" (PFI via FOREM) en een "individuele Berufsausbildung im Unternehmen (IBU via ADG). Na 6 maanden bedraagt hun loon minimaal dat van categorie II. Binnen een periode van maximum 24 maanden vanaf de aanwerving, gaan zij over naar categorie II A (zelfde werkgever). Naar het oordeel van de werkgever kan de periode van 24 maanden verminderd worden.

Art. 6. Categorie II

Tot de categorie II behoren de arbeiders die niet volledig vertrouwd zijn met één der in de artikelen 8 en 9 opgesomde beroepen.

Behoren verder tot deze categorie: de arbeiders die bij de uitvoering van hun gewoon werk enige vaardigheid aan de dag leggen.

Art. 7. Categorie II A

Tot de categorie II A behoren de arbeiders bedoeld in artikel 6 die naar het oordeel van de werkgever blijk geven van een meer dan gemiddelde bekwaamheid.

In de ondernemingen van marmerbewerking en in de ondernemingen waar witte en blauwe steen wordt gehouden, worden de arbeiders zoals bedoeld in artikel 6 beschouwd als arbeiders van de categorie II A.

De chauffeurs van bedrijfsvoertuigen met een laadvermogen van minder dan 18 ton worden beschouwd als arbeiders van de categorie II A.

Art. 8. Categorie III

Tot de categorie III behoren de arbeiders die hun vak grondig kennen, welke kennis slechts verworven wordt dankzij een ernstige leertijd in de werkplaats, op de bouwplaats of in een vakschool, en dit vak sedert ten minste drie jaar met een normale vaardigheid en een normaal rendement uitoefenen.

Dit driejarig tijdvak kan naar het oordeel van de werkgever worden verminderd:

- voor de arbeiders die in het bezit zijn van een eindexamen, uitgereikt door een vakschool;
- voor de afbrekers en verwijderaars van asbest of van asbesthoudende materialen.

De bestuurders van motorvoertuigen met een nuttig draagvermogen van 18 ton en meer worden gelijkgesteld met arbeiders van de categorie III. De bestuurders van de andere vrachtwagens worden eveneens gelijkgesteld met arbeiders van de categorie III als zij ten minste 3 jaar ervaring hebben.

Art. 9. Categorie IV

Tot de categorie IV behoren de arbeiders wier beroepsbekwaamheid kennelijk hoger ligt dan die van de arbeiders van categorie III.

Hun aantal ten opzichte van het totaal der arbeiders kan variëren naar gelang van de beschouwde beroepen, onder meer:

- a) in de ruwbouwondernemingen kan het aantal arbeiders van de categorie IV de verhouding van één op vijf tewerkgestelde arbeiders overtreffen, ongeacht de beroepsbekwaamheid van deze laatsten.
De arbeiders die de onderstaande machines besturen, dienen evenwel, wanneer deze machines een vermogen ontwikkelen van minstens 50 PK, het loon van de arbeider van categorie IV te krijgen, als zij minstens twee jaar praktijk hebben (de praktijkperiode wordt tot één jaar teruggebracht voor arbeiders die in centra voor bestuurders van machines van burgerlijke bouwkunde erkend door het "Fonds voor vakopleiding voor het bouwbedrijf", met succes vakcursussen of cursussen voor versnelde beroepsopleiding hebben gevolgd) ;
- b) in de dakbedekkingsondernemingen kan het aantal arbeiders van de categorie IV de verhouding van één op drie tewerkgestelde arbeiders overtreffen, ongeacht de beroepsbekwaamheid van deze laatsten;
- c) in de ondernemingen voor het plaatsen van sanitaire installaties, gasverwarmingsinstallaties, de ondernemingen van lood- en zinkbewerking, kan het aantal arbeiders van de categorie IV de verhouding van één op vier tewerkgestelde arbeiders overschrijden, ongeacht de beroepsbekwaamheid van deze laatsten;
- d) in de tegelzetterondernemingen, al de zogenaamde "tegelplaatsters-plaatsters van gleiswerk";
- e) in de ondernemingen voor het plaatsen van centrale verwarmingsinstallaties, nijverheidsventilatie en -leidingen: al de monteerders-lassers;
- f) in de ondernemingen voor stukadoors-, cement- en voegwerk en in die waar ornemanisten en stafwerkers tewerkgesteld zijn : de geschoolde arbeiders "stukadoorsafschrijvers van lijstwerk" en "similistukadoors" genaamd.
Onder "afschrijver van lijstwerk" wordt verstaan: de arbeider die de nodige bekwaamheid bezit om zelf het lijstwerk af te schrijven en uit te voeren en hiertoe al het nodige te doen;
- g) in de ondernemingen voor afbraak en/of verwijdering van asbest of van asbesthoudende materialen: de arbeiders die zelfstandig de werkplaats kunnen klaarmaken.

Art. 11. Graad van beroepsbekwaamheid van de arbeiders die zekere taken of functies eigen aan het werk van stortklaar beton uitvoeren.

De taken en functies van de arbeiders die zich bezighouden met de bereiding of het vervoer van stortklaar beton en met het onderhoud worden beloond aan het niveau dat tegenover hun kwalificatie staat.

HOOFDSTUK III. *Beoordeling van de beroepsbekwaamheid*

Art. 12. Alleen de werkgever oordeelt de graad van beroepsbekwaamheid van ieder bij hem in dienst zijnde arbeider. De werkgever bepaalt ook het hiermee overeenstemmende loon op grond van de schaal der regelingslonen.

HOOFDSTUK IV. *Lager leidinggevend personeel*

Art. 13. De meester-gasten

De arbeider die blijk geeft van zijn vakbekwaamheid en de functie van meester-gast uitoefent.

Deze vakbekwaamheid wordt beoordeeld in het licht van de kwaliteiten die normaliter van een als "meestergast" aangeduide arbeider mogen verwacht worden, inzonderheid:

- technische en praktische kennis nodig voor het organiseren, het leiden en coördineren van het werk van verschillende arbeidersploegen;
- rekening houdend met de vanwege zijn chef ontvangen richtlijnen in staat zijn om persoonlijk de daaruit voortvloeiende uitvoeringsmoeilijkheden op te lossen;
- de verantwoordelijkheid op zich nemen voor de goede uitvoering van de werken die door het onder zijn gezag gestelde personeel worden verricht.

Art. 14. De ploegbazen

Onder "ploegbaas" wordt verstaan: de arbeider die geholpen wordt door verschillende arbeiders en die toezicht houdt op de uit te voeren werken waarbij hij handenarbeid pleegt te verrichten.

Hoofdstuk V. Geldigheidsduur

Art. 15. Deze CAO treedt in werking op 1 juli 2014. Zij wordt gesloten voor een onbepaalde tijd
(Art.5. is gewijzigd vanaf 1 september 2019)

2.2 Premies/Vergoedingen

Getrouwheidszegels

CAO van 12 september 2013 (117.345), gewijzigd door CAO van 14 februari 2019 (151.099)

(K.B. 28/04/2014 - B.S. 19/08/2014)

(K.B. 23/06/2019 – B.S. 11/07/2019)

Toekenning van getrouwheidszegels en weerverletzegels

HOOFDSTUK I. Toepassingsgebied

Artikel 1.

§ 1.

Deze overeenkomst is eveneens van toepassing op de uitzendkrachten tewerkgesteld bij een onderneming bedoeld in het 1ste lid, en op het uitzendkantoor dat hen ter beschikking stelt. In overeenstemming met de bepaling van artikel 12 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, is deze overeenkomst eveneens van toepassing op de uitzendkrachten tewerkgesteld bij een onderneming bedoeld in het 1ste lid, en op het uitzendkantoor dat hen ter beschikking stelt. Deze CAO is niet van toepassing op de tewerkstellingen van personen met een arbeidsovereenkomst voor studenten, bedoeld in titel VII van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

§ 2. In overeenstemming met artikel 5 van de wet van 5 maart 2002 tot omzetting van een richtlijn 96/71/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1996 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten, en tot invoering van een vereenvoudigd stelsel betreffende het bijhouden van sociale documenten door ondernemingen die in België werknemers ter beschikking stellen, maken de getrouwheidszegels en weerverletzegels bedoeld bij deze overeenkomst deel uit van de arbeids- en loonvoorwaarden na te leven door een buitenlandse werkgever die in België gedetacheerde werknemers tewerkstelt en wiens activiteit onder de bevoegdheid van het Paritair Comité voor het bouwbedrijf ressorteert.

De bepalingen van deze overeenkomst over de betaling van de bijdragen en de uitgifte en de valorisatie van de getrouwheidszegels zijn evenwel niet van toepassing op de buitenlandse werkgever gevestigd in één van de Lidstaten van de Europese Unie en op de arbeiders die zij tijdelijk in België tewerkstellen, wanneer deze arbeiders, voor de periode van tewerkstelling in België, reeds voordelen genieten, die vergelijkbaar zijn met de getrouwheidszegels.

Een vergelijkbare regeling aan de getrouwheidszegels houdt in dat de werkgever, in toepassing van de regelingen van kracht in zijn land, verplicht is om bovenop het normale loon een premie te betalen (eindejaarspremie, kerstpremie of 13de maand). Gewoonlijk gaat het om een premie die jaarlijks wordt toegekend en waarvan het bedrag ongeveer overeenstemt met een maandwedge. Niet bedoeld zijn vergoedingen met betrekking tot de jaarlijkse vakantie van de werknemer en detachingsvergoedingen.

De bepalingen van deze overeenkomst over de betaling van de bijdragen en de uitgifte en de valorisatie van de weerverletzegels zijn niet van toepassing op buitenlandse werkgevers en op de arbeiders die zij tijdelijk in België tewerkstellen.

§3. Een buitenlandse werkgever is gehouden zich in te schrijven bij het in artikel 6 bedoelde inrichtingsorgaan.

Een buitenlandse werkgever voldoet automatisch aan voormelde verplichting door het verrichten van de Limosa-aangifte, in toepassing van hoofdstuk 8 van titel IV van de programmawet (I) van 27 december 2006, waarin "bouw" is aangeduid als aard van de diensten verricht in het kader van de detachering in België en de vraag beantwoord is of aan de arbeider een premie betaald wordt die vergelijkbaar is met het in deze collectieve arbeidsovereenkomst bedoelde voordeel van de getrouwheidszegel.

Wanneer een buitenlandse werkgever een vergelijkbare regeling inroept, beoordeelt het voormelde

inningsorganisme of die regeling al dan niet vergelijkbaar is overeenkomstig het voorgaande lid en deelt zijn bevindingen mee aan de buitenlandse werkgever. In voorkomend geval bezorgt de buitenlandse werkgever aan het voormelde inningsorganisme, op verzoek van deze laatste, de nodige bijkomende inlichtingen.

De bevinding van het voormelde inningsorganisme dat de bepalingen van deze overeenkomst over de betaling van de bijdragen en de uitgifte en de valorisatie van de getrouwheidszegels niet van toepassing zijn op een buitenlandse werkgever, geldt slechts onder voorbehoud dat de Inspectie Toezicht Sociale Wetten geen vaststellingen doet waaruit zou blijken dat die buitenlandse werkgever toch geen vergelijkbare premie betaalt.

HOOFDSTUK II. Bijdragen bestemd voor de toekenning van zegels

Art.2 De in artikel 1 bedoelde ondernemingen en uitzendkantoren zijn het Fonds voor Bestaanszekerheid van de Werklieden uit het Bouwbedrijf een globale bijdrage van 9,12 % verschuldigd, waarvan 9 % bestemd is voor de toekenning van getrouwheidszegels aan hun arbeiders en 0,12 % om de beheerskosten te dekken.

Art. 4.

§ 1. De in artikel 2 bedoelde bijdragen worden berekend op de brutobezoldiging aan 100% van de arbeiders en uitzendkrachten vermeld op de driemaandelijke DMFA-aangifte.

§ 2. Wanneer de werkgever en de arbeider waarop deze overeenkomst van toepassing is niet onderworpen zijn aan de driemaandelijke DMFA-aangifte, worden de in artikel 2 en 3 bedoelde bijdragen berekend op de brutobezoldiging vermeld op een bijzondere aangiftestaat te bezorgen aan het in artikel 6 bedoelde organisme (*de VZW "Patronale Dienst voor Organisatie en Controle van de Bestaanszekerheidsstelsels" (afgekort P.D.O.K.)*).

Daartoe moet deze werkgever zich bij dit organisme laten inschrijven voor de aanvangsdatum van de uit te voeren werken die onder het bevoegdheidsgebied van het Paritair Comité voor het Bouwbedrijf ressorteren.

De bijzondere aangifte met de verantwoording van het bedrag van de verschuldigde bijdragen moet uiterlijk de laatste dag van de maand na elk kalenderkwartaal waarop de aangifte betrekking heeft bij het in artikel 6 bedoelde organisme ingediend worden.

HOOFDSTUK IV. Administratieve bepalingen

Art. 10.

Het inningsorganisme (*de VZW "Patronale Dienst voor Organisatie en Controle van de Bestaanszekerheidsstelsels" (afgekort P.D.O.K.)*) is belast met het vervaardigen van de documenten met de zegels die aan de arbeiders toekomen en waarvoor hun werkgever de bijdragen heeft gestort die hij in toepassing van hoofdstuk II van deze overeenkomst verschuldigd is voor alle kwartalen van het betrokken dienstjaar.

De zegels vertegenwoordigen, conform artikel 2, 9% van de bezoldiging voor de toekenning van weerverletzegels.

Art. 11.

Onder dienstjaar verstaat men de periode van 12 maand begrepen tussen 1 juli en 30 juni van het volgende jaar.

HOOFDSTUK V. Bepalingen betreffende de verzending van de zegels

Art. 13.

Op het einde van het dienstjaar maakt het in artikel 6 bedoelde inningsorganisme het in artikel 10, 1ste lid bedoelde document op en stuurt het naar de arbeider, uiterlijk op 31 oktober volgend op het einde van het in artikel 11, 2de lid, 1°, vastgestelde dienstjaar, als het de getrouwheidszegel betreft.

Art. 14.

Voor de arbeiders die in het dienstjaar naar België werden gedetacheerd in dienst van een buitenlandse werkgever, wordt, in afwijking op het vorige artikel, het in artikel 10, 1ste lid bedoelde document aan de werkgever of diens vertegenwoordiger in België opgestuurd.

De buitenlandse werkgever of diens vertegenwoordigers in België zijn gehouden het document aan de betrokken arbeiders te overhandigen uiterlijk op het in vorig artikel vermelde data.

Art. 15.

Zo de arbeider op de in artikel 14 vermelde data zijn document niet heeft ontvangen, neemt hij zo snel mogelijk contact op met zijn vakorganisatie of het in artikel 6 bedoelde inningsorganisme, ten einde de reden te kennen.

Art. 16.

Indien het niet ontvangen van het document te wijten is aan het in gebreke blijven van de werkgever, verzoekt de arbeider zijn werkgever om de situatie onmiddellijk te regulariseren en dient, bij het uitblijven van een regularisatie, klacht in bij de Inspectie Toezicht Sociale Wetten.

Indien de arbeider zes maand na de in artikel 14 vastgestelde data, in weerwil van de gedane stappen nog niet in het bezit werd gesteld van zijn document, behoort hij een verzoekschrift in te dienen bij het "Fonds voor bestaanszekerheid van de werklieden uit het bouwbedrijf" met het oog op de aanvullende tussenkomst van dit fonds. Bij dit verzoekschrift voegt hij alle nodige inlichtingen in verband met de ten laste van zijn werkgever ingediende klacht.

Als het verzoek gegrond is, levert het "Fonds voor bestaanszekerheid van de werklieden uit het bouwbedrijf" de arbeider een zogeheten "geschillendocument" af die overeenstemt met de waarde van de verdiende zegel.

Art. 17.

Als het niet ontvangen van het document te wijten is aan het faillissement van de werkgever, dan dient de arbeider zijn schuldvordering voor zegels rechtstreeks in bij het "Fonds voor bestaanszekerheid van de werklieden uit het bouwbedrijf" binnen 45 dagen na het vonnis waarin het faillissement werd uitgesproken.

Als de schuldvordering bewezen is, overhandigt het "Fonds voor bestaanszekerheid van de werklieden uit het bouwbedrijf" aan de arbeider een zogeheten "geschillendocument" die overeenstemt met de waarde van de verdiende zegel.

Art. 18.

Als het niet ontvangen van het document te wijten is aan het ontbreken van de juiste adresgegevens van de arbeider, stelt de arbeider het in artikel 6 bedoelde inningsorganisme in kennis van de juiste adresgegevens om het document te bekomen.

Art. 19.

Als het in artikel 6 bedoelde inningsorganisme het document verzonden heeft, maar de zending komt niet aan bij de arbeider, kan de arbeider een duplicaat vragen via zijn vakorganisatie of rechtstreeks aan het voormelde inningsorganisme. Hetzelfde geldt indien hij het document verliest.

Art. 20.

Elk beding waarbij de arbeider er zich toe verbindt af te zien van de zegel waarop hij in toepassing van deze CAO recht heeft, is nietig.

HOOFDSTUK VI. Bepalingen betreffende de valorisatie van de zegels

Art. 21.

De uitbetalingsinstellingen van de vakorganisaties bedoeld in artikel 10 van de statuten van het "Fonds voor bestaanszekerheid van de werklieden uit het bouwbedrijf" alsook het in artikel 6 bedoelde inningsorganisme hebben tot taak de arbeiders de tegenwaarde uit te betalen van de zegels op de documenten die overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk V werden afgeleverd, hetzij door het in artikel 6 bedoelde inningsorganisme, hetzij door het "Fonds voor bestaanszekerheid van de werklieden uit het bouwbedrijf".

Art. 22.

De georganiseerde arbeiders wenden zich tot de betalingsinstelling van de vakorganisatie waarbij zij zijn aangesloten.

De al dan niet georganiseerde arbeiders kunnen zich ook wenden tot het in artikel 6 bedoelde inningsorganisme.

Art. 23.

De betaling van het bedrag van de zegels vermeld op de in hoofdstuk V bedoelde documenten gebeurt vanaf de maandag die voorafgaat aan 1 november volgend op het einde van het in artikel 11, 2de lid, 1°, vastgestelde dienstjaar, als het getrouwheidszegels betreft.

De betaling van het bedrag van de overeenkomstig artikel 17 afgeleverde zegels gebeurt uiterlijk één jaar na de datum van de uitspraak van het faillissement.

HOOFDSTUK VII. Algemene bepalingen

Art. 24.

De in artikel 1 bedoelde werkgevers en uitzendkantoren dienen de richtlijnen na te leven die door het in artikel 6 bedoelde inningsorgaan worden verspreid in uitvoering van deze CAO.

HOOFDSTUK VIII. Geldigheidsduur

Art. 26. Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 september 2013.

Zij wordt gesloten voor een onbepaalde tijd

(Art.1§2 is gewijzigd vanaf 1 januari 2009, Art1§3 is toegevoegd vanaf 1 januari 2019)

Anciënniteitspremie

CAO van 14 mei 2009 (93.291)

(KB 28/04/2010 – BS 16/06/2010)

Anciënniteitspremie

HOOFDSTUK II. Toekenning van een anciënniteitspremie

Art. 2. Een arbeider, die vanaf 1 juli 2009 een ononderbroken anciënniteit van 25 jaar binnen dezelfde onderneming bereikt, heeft recht op een éénmalige brutopremie van 500 EUR.

Hiertoe is vereist dat de arbeider minstens één dag gewerkt heeft in een periode van één jaar die voorafgaat aan de dag waarop hij betreffende anciënniteit bereikt.

De werkgever is gehouden de bedoelde premie te betalen op de dag dat de werknemer zijn anciënniteit verwerft, of ten laatste, op de eerstvolgende betaaldag.

Art. 3. Onverminderd artikel 2, heeft een arbeider die vanaf 1 juli 2009 een ononderbroken anciënniteit van 35 jaar binnen dezelfde onderneming bereikt, recht op een éénmalige brutopremie van 700 EUR;

Hiertoe is vereist dat de arbeider minstens één dag gewerkt heeft in een periode van één jaar die voorafgaat aan de dag waarop hij betreffende anciënniteit bereikt.

De werkgever is gehouden de bedoelde premie te betalen op de dag dat de werknemer zijn anciënniteit verwerft, of ten laatste, op de eerstvolgende betaaldag.

HOOFDSTUK III. Suppletieve regeling

Art. 4. Deze collectieve arbeidsovereenkomst is suppletief.

HOOFDSTUK V. Geldigheidsduur

Art. 7. Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 juli 2009

Zij wordt gesloten voor een onbepaalde tijd

Arbeid in opeenvolgende ploegen

CAO van 12 juni 2014 (123.049)

(K.B. 10/04/2015 - B.S. 06/05/2015)

Loontoeslagen

HOOFDSTUK III *Arbeid in opeenvolgende ploegen*

Art. 5.

Bij het berekenen van de vergoeding voor ploegwerk, wordt enkel rekening gehouden met het tijdstip van het etmaal waarop de werken worden uitgevoerd.

Ongeacht de benaming van de verschillende ploegen en ongeacht het uur waarop het werk wordt aangevat of beëindigd, worden de uurprestaties tussen:

- 6 en 14 uur betaald tegen 110% van het loon;
- 14 en 22 uur betaald tegen 110% van het loon;
- 22 en 6 uur betaald tegen 125% van het loon.

Art. 6.

Wanneer in drie opeenvolgende ploegen gewerkt wordt krijgt elke ploeg een halfuur dienstonderbreking voor schafttijd, waarvoor het normale loon wordt uitbetaald.

HOOFDSTUK V. *Geldigheidsduur*

Art. 8. Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 juli 2014. Zij wordt gesloten voor een onbepaalde tijd

Arbeidsprestaties buiten de gebruikelijke daguren

CAO van 12 juni 2014 (123.049)

(K.B. 10/04/2015 - B.S. 06/05/2015)

Loontoeslagen

HOOFDSTUK IV. *Arbeidsprestaties buiten de gebruikelijke daguren*

Art. 7.

's Nachts gepresteerde uren tussen 22 en 6 uur worden betaald tegen 125% van het loon.

In dit geval wordt er eveneens een half uur dienstonderbreking voor schafttijd toegekend, zonder loonverlies.

Voor de werken die de invloed van de getijden ondergaan (zoals werken aan dijken en golfbrekers), worden 's ochtends tussen 6 en 7 uur en 's avonds tussen 18 en 22 uur gepresteerde uren betaald tegen 115% van het loon.

HOOFDSTUK V. *Geldigheidsduur*

Art. 8. Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 juli 2014. Zij wordt gesloten voor een onbepaalde tijd.

Overuren en zaterdagwerk

KB 213 betreffende de arbeidsduur in de ondernemingen die onder het PC 124 ressorteren, gewijzigd door de wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen en door de wet van 23 april 2015 tot verbetering van de werkgelegenheid

(KB 26/09/1983 - BS 07/10/1983)

(Wet van 28 april 2010 - BS 10/05/2010)

(Wet van 23 april 2015 - BS 27/04/2015)

HOOFDSTUK IV. Maatregelen tot vermindering van de gedeeltelijke werkloosheid

Art. 7.

§ 1. In de ondernemingen kunnen de grenzen van de arbeidsduur, vastgesteld bij art. 19 van de arbeidswet van 16/03/1971, overschreden worden met 180 uren per kalenderjaar gedurende de zomerperiode of een periode van intense activiteit, naar rato van max. 1 per dag, bezoldigd tegen het normale loon.

Naar keuze van de arbeider voor het einde van de betaalperiode waarin deze uren worden gepresteerd, kunnen inhaalrustdagen toegekend worden of kan een loontoeslag van 20% per bijkomend uur toegekend worden.

Bij ontstentenis van de in het vorige lid bedoelde keuze vóór het einde van de betaalperiode, worden inhaalrustdagen toegekend.

De toekenning van inhaalrustdagen gebeurt in onderling overleg binnen de 6 maanden volgend op de periode waarin deze grenzen werden overschreden, naar rato van 1 rustdag per 8 bijkomend gepresteerde uren. In geval er inhaalrustdagen worden toegekend, worden de bijkomend gepresteerde uren, in afwijking van de bepalingen van art. 9 van de wet van 12/04/1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers, betaald op het ogenblik dat de inhaalrust wordt toegekend.

§ 2. In afwijking van het verbod op zaterdagwerk bedoeld in art. 4, 2°, van de wet van 06/04/1960 betreffende de uitvoering van bouwwerken en onverminderd andere bepalingen genomen krachtens een wet, die zaterdagwerk mogelijk maken, kan er in de ondernemingen op zaterdag gewerkt worden gedurende 96 uren per kalenderjaar per arbeider.

Naar keuze van de arbeider voor het einde van de betaalperiode waarin deze uren op zaterdag werden gepresteerd, kunnen inhaalrustdagen toegekend worden. Er wordt een loontoeslag van 50% toegekend per uur gepresteerd op zaterdag, ongeacht of er gekozen wordt voor de toekenning van inhaalrustdagen of niet. Indien de arbeider voor de toekenning van inhaalrustdagen kiest wordt deze loontoeslag betaald op het ogenblik van het verrichten der prestaties en het normale loon, in afwijking van de bepalingen van art. 9 van de wet van 12/04/1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers, op het ogenblik van het nemen van de inhaalrust. Het aantal uren gepresteerd op zaterdag komt in mindering van het aantal uren bepaald in § 1, 1e lid.

De gevallen waarin op zaterdag kan gewerkt worden, zijn :

1° de werken die op geen enkel ander ogenblik kunnen uitgevoerd worden;

2° de werken waarbij de gelijktijdige uitvoering van bouwactiviteiten en andere activiteiten op dezelfde plaats risico's inhoudt voor de veiligheid en/of gezondheid van de werknemers of derden;

3° de werken die om technische redenen niet combineerbaar zijn met andere activiteiten.

Het werken op zaterdag gebeurt steeds op vrijwillige basis.

HOOFDSTUK V. Slotbepalingen

Art.15. Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1983.

(art.7§1 is gewijzigd vanaf 20 mei 2010 + Art.7§2 is gewijzigd vanaf 27 april 2015)

CAO van 22 december 2005 (78.810), gewijzigd door de CAO van 8 oktober 2009 (96.322)

(K.B. 24/09/2006 - B.S. 15/12/2006)

(K.B. 13/06/2010 - B.S. 20/08/2010)

Arbeidstijdorganisatie

HOOFDSTUK I. Algemene beginselen

Art. 5.

De bepalingen van deze overeenkomst zijn van toepassing op de in artikel 1 bedoelde werknemers die voltijds zijn tewerkgesteld.

Art. 6.

Mits naleving van de toepasselijke procedures kan de werkgever de productietijd, de werktijd en de in de onderneming toegepaste uurregelingen aanpassen aan de schommelingen in de activiteit van de onderneming.

HOOFDSTUK II. Gewoon arbeidsregime 8 uren per dag

Art. 8.

De normale wekelijkse arbeidsduur is vastgesteld op 40 uren en is verdeeld over de eerste vijf dagen van de week met verplichte rust op zaterdag en op zondag.

HOOFDSTUK III. 9 uren per dag - uitvoering van artikel 7 van het koninklijk besluit nr. 213

Art. 9.

Overeenkomstig artikel 7 van het koninklijk besluit nr. 213 van 26 september 1983 kan de dagelijkse arbeidsduur worden vastgesteld op 9 uren.

HOOFDSTUK IV. 9 uren per dag - flexibele arbeidsweek

Afdeling 1. Algemene regeling

Art. 12.

Deze overeenkomst raakt niet aan het recht van ondernemingen te kiezen voor de toepassing van de algemene regeling van de flexibele arbeidsweek, zoals georganiseerd door de bepalingen van artikel 20bis van de arbeidswet van 16 maart 1971.

Afdeling 2. Sectorale regeling

Onderafdeling 1. Principe

Art. 14.

De sectorale regeling van de flexibele arbeidsweek is een alternatief voor de regeling die door artikel 20bis van de arbeidswet van 16 maart 1971 wordt georganiseerd.

Onderafdeling 2. Bijkomende uren

Art. 16.

Door de toepassing van de sectorale regeling van de flexibele arbeidsweek mag de werkgever de bij artikel 8 bedoelde wekelijkse arbeidsduur aanpassen aan de behoeften van de productie door deze wekelijkse duur met maximum 5 uur te verhogen.

Het in lid 1 bedoelde weekkrediet aan bijkomende uren wordt gebruikt in de loop van maandag tot vrijdag, ten belope van maximaal één uur per dag ten opzichte van de in het arbeidsreglement voorziene dagelijkse arbeidsduur.

Art. 17.

§ 1. De naleving van de bij artikel 8 bedoelde wekelijkse duur gebeurt door de toekenning van volledige betaalde rustdagen.

HOOFDSTUK V. 10 uren per dag

Afdeling 1. Principes

Art. 29.

Door de toepassing van de sectorale regeling van de 10 uren per dag mag de werkgever de bij artikel 8 bedoelde wekelijkse arbeidsduur aanpassen aan de behoeften van de productie door deze wekelijkse duur met maximum 10 uur te verhogen of te verminderen.

Afdeling 2. De bijkomende uren

Art. 30.

§ 1. Het in artikel 29 bedoelde weekkrediet aan bijkomende uren wordt gebruikt in de loop van maandag tot vrijdag, ten belope van maximaal 2 uur per dag meer of minder ten opzichte van de in het arbeidsreglement voorziene dagelijkse arbeidsduur.

Art. 31.

Het naleven van de in artikel 8 van deze overeenkomst vastgestelde wekelijkse arbeidsduur geschiedt:

- door het invoeren van uurregelingen met een duur die korter is dan de in artikel 8 vastgestelde wekelijkse duur;
- en/of door de toekenning van betaalde volledige rustdagen.

HOOFDSTUK VI. Gemeenschappelijke bepalingen voor de flexibele arbeidsregelingen

Afdeling 1. Beginselen

Art. 36.

De arbeiders die betrokken zijn bij de toepassing van een in hoofdstuk IV, afdeling 2, of hoofdstuk V bedoelde arbeidsregeling, moeten worden tewerkgesteld met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd of een arbeidsovereenkomst voor een duidelijk omschreven werk.

Afdeling 3. Naleving van de gemiddelde arbeidsduur

Art. 48.

De gemiddelde wekelijkse arbeidsduur van 40 uur moet worden nageleefd over een ononderbroken periode van 12 maanden.

De werkgever bepaalt begin en einde van deze periode in zijn toepassingsakte; indien hij dit nalaat, wordt de periode vastgesteld van 1 april tot 31 maart van het volgende jaar.

Art. 49.

De bijkomende uren van het bij artikel 16 of bij artikel 30 bedoelde weekkrediet worden betaald aan het normale tarief van het uurloon van de betrokken arbeider.

Het loon voor deze bijkomende uren wordt betaald op het ogenblik dat de volledige rustdagen worden toegekend.

HOOFDSTUK VII. Andere arbeidsregelingen

Art. 53.

De in artikel 8 bedoelde wekelijkse arbeidsduur mag worden gespreid over de 6 dagen van de week volgens een akkoord tussen de werkgever en de vakbondsafvaardiging in de volgende gevallen :

- werken die worden beïnvloed door de getijden;
- werken die, wegens hun bijzondere aard, onderhevig zijn aan onderbrekingen van verschillende duur;
- werken die worden uitgevoerd door gespecialiseerde ploegen voor het onderhoud en de herstelling van bedrijfsmaterieel.

Bij ontstentenis van een vakbondsafvaardiging kan de spreiding bedoeld in lid 1 gebeuren volgens een akkoord tussen de werkgever en de arbeider.

Art. 54.

In akkoord met de arbeider en mits machtiging van het Paritair Comité voor het bouwbedrijf, mag er afgeweken worden van de verplichte rust op zaterdag voor de arbeider die die dag ten dienste staat van het cliënteel in de ondernemingen voor de handel in bouwmaterialen.

De werkmans die op zaterdag wordt tewerkgesteld heeft recht op een inhaalrust waarvan de duur gelijk is aan de op zaterdag gepresteerde uren.

HOOFDSTUK VIII. Verlegging van de grenzen van het begin en het einde van de arbeidsdag

Art. 55.

§ 1. In afwijking op artikel 4 van de wet van 6 april 1960 betreffende de uitvoering van bouwwerken, worden de grenzen voor het begin en het einde van de arbeidsdag vastgesteld op 6 uur en 19 uur.

§ 2. In afwijking van § 1 worden de grenzen voor het begin en einde van de arbeidsdag voor de ondernemingen van de bouwmaterialenhandel, vastgesteld, tijdens de periode gaande van 1 april tot en met 31 oktober op 5 u en 19 u 30 voor de arbeiders die betrokken worden bij de levering van de bouwmaterialen. Deze regeling kan echter maar ingaan indien de werkgever daaromtrent een aanvraag heeft ingediend bij het Paritair Comité 124.

HOOFDSTUK IX. Slotbepalingen

Art. 58. Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 januari 2006. Zij wordt gesloten voor een onbepaalde tijd. (Art.54 is gewijzigd vanaf 1 oktober 2009)

CAO van 12 juni 2014 (123.050)

(K.B. 10/04/2015 - B.S. 06/05/2015)

Modernisering van het arbeidsrecht en wijziging van verschillende CAOen over arbeidstijdorganisatie in de ondernemingen die ressorteren onder het Paritair Comité voor het bouwbedrijf

HOOFDSTUK II. Doel van de CAO

Art. 3.

Deze CAO is gesloten onder meer in toepassing van de bepalingen van :

- de wet van 17 maart 1987 en de CAO nr. 42 van 2 juni 1987 betreffende de invoering van nieuwe arbeidsregelingen in de ondernemingen;
- de wet van 17 augustus 2013 betreffende de modernisering van het arbeidsrecht en houdende diverse bepalingen;
- het koninklijk besluit van 11 september 2013 tot vaststelling van de onderhandelingsprocedures voor het verhogen van de interne grens van de arbeidsduur die in de loop van een referentieperiode moet worden nageleefd en van het quotum uren waarvoor de werknemer kan afzien van de inhaalrust in toepassing van artikel 26bis, § 1bis en § 2bis, van de arbeidswet van 16 maart 1971.

HOOFDSTUK III. Uitvoering van artikel 26bis van de arbeidswet van 16 maart 1971

Art. 4.

De procedure van de toetredingsakte of van de toetredingsovereenkomsten die door artikelen 7 en volgende van deze CAO wordt bepaald, moet nageleefd worden om de interne grens in toepassing van artikel 26bis, § 1bis van de arbeidswet van 16 maart 1971 van 91 uur tot 143 uur maximum per jaar te verhogen.

Art. 5.

§ 1. Zijn de uren gebaseerd op artikel 25 (buitengewone vermeerdering van werk) of artikel 26, § 1, 3° (arbeid die door een onvoorziene noodzakelijkheid wordt vereist) van de arbeidswet van 16 maart 1971, dan moet de procedure van de toetredingsakte of van de toetredingsovereenkomsten die door de artikelen 7 en volgende van deze CAO wordt bepaald nageleefd worden om de interne grens en/of het aantal uren waarvoor de arbeider kan kiezen om niet te recupereren bij toepassing van artikel 26bis, § 2bis van dezelfde wet van 91 uur tot 143 uur maximum per jaar te verhogen.

§ 2. Zijn niet begrepen in dit maximum van 91 uur (143 uur in geval van toetreding) per jaar waarvoor de arbeider kan kiezen om af te zien van inhaalrust, de uren gebaseerd op artikel 7 van het koninklijk besluit nr. 213 van 26 september 1983.

Niettemin, wanneer de onderneming gebruik maakt van artikel 7 van het voormelde koninklijk besluit nr. 213, en de arbeider, naast de toepassing van deze arbeidsregeling, ook overschrijdingen kent van de normale arbeidsduurgrenzen in toepassing van de artikelen 25 en/of 26, § 1, 3° van de Arbeidswet van 16 maart 1971, bedraagt het aantal uren waarvoor de arbeider kan kiezen om af te zien van inhaalrust maximaal 180 uur per jaar.

Het blijft de vrije keuze van de arbeider om al dan niet af te zien van inhaalrust voor deze uren.

Art. 6.

§ 1. In uitvoering van artikel 26bis van de arbeidswet van 16 maart 1971, wordt de inhaalperiode voor de overschrijdingen van de arbeidsduur op één jaar gebracht.

De inhaalperiode van één jaar wordt vastgesteld van 1 april tot 31 maart.

§ 2. In afwijking van paragraaf 1, wordt de inhaalperiode van één jaar vastgesteld van 1 juli tot 30 juni voor de ondernemingen waarvan de activiteit bestaat uit het uitvoeren van :

- het aanleggen van installaties voor verwarming, luchtverversing en klimaatregeling;
- het aanleggen van sanitaire installaties.

Afdeling 1. Toetredingsmodaliteiten

Art. 7.

§ 1. De werkgever gebruikt, afhankelijk van het geval, het toetredingsformulier met als opschrift "toetredingsakte" of "collectieve toetredingsovereenkomst" waarvan de modellen bij deze overeenkomst zijn gevoegd.

§ 2. De ondernemingen die geen vakbondsafvaardiging hebben en op 30 juni van het aan de toetreding voorafgaande jaar minder dan 50 aan de R.S.Z. aangegeven werknemers tewerkstellen, gebruiken het ad hoc-toetredingsformulier met het opschrift "toetredingsakte".

§ 3. De andere ondernemingen gebruiken het ad hoc-toetredingsformulier met het opschrift "collectieve toetredingsovereenkomst".

Art. 8.

In de ondernemingen bedoeld bij artikel 7, paragraaf 2, overhandigt de werkgever elke arbeider een kopie van de behoorlijk ingevulde toetredingsakte.

Gedurende 8 dagen vanaf de bij lid 1 bedoelde overhandiging, houdt de werkgever een register ter beschikking van de arbeiders waarin ze hun opmerkingen kunnen optekenen.

Gedurende deze termijn van 8 dagen kan de arbeider of zijn vertegenwoordiger eveneens zijn opmerkingen meedelen aan het districtshoofd van de Inspectie der Sociale Wetten van de plaats waar de onderneming gevestigd is. De naam van de arbeider mag niet meegedeeld of ruchtbaar gemaakt worden.

Na afloop van de bij paragraaf 2 bedoelde termijn van 8 dagen:

- tekent en dagtekent de werkgever de toetredingsakte;
- stuurt de werkgever deze toetredingsakte evenals het bij hetzelfde lid bedoelde register met opmerkingen naar de voorzitter van het Paritair Comité voor het bouwbedrijf.

De bij lid 1 bedoelde documenten worden in twee exemplaren verstuurd waarbij de kopie door de werkgever voor eensluidend met het origineel is verklaard.

Art. 9.

§ 1. Voor de ondernemingen bedoeld in artikel 7, paragraaf 3, bezorgt de werkgever een kopie van de behoorlijk ingevulde collectieve toetredingsovereenkomst aan de vakbondsafvaardiging.

De collectieve toetredingsovereenkomst wordt getekend door de werkgever en een vertegenwoordiger van elk van de vakorganisaties die zitting hebben in het Paritair Comité voor het bouwbedrijf en die vertegenwoordigd zijn in de vakbondsafvaardiging van de onderneming.

Bij ontstentenis van een vakbondsafvaardiging in de onderneming, wordt de bij lid 1 bedoelde overeenkomst getekend door de werkgever en een vertegenwoordiger van minstens twee vakorganisaties die zitting hebben in het Paritair Comité voor het bouwbedrijf en die het meest representatief zijn voor het arbeiderspersoneel van de onderneming.

§ 2. De werkgever stuurt de overeenkomstig de bepalingen van lid 1 en 2 van paragraaf 1 ondertekende collectieve toetredingsovereenkomst naar de voorzitter van het Paritair Comité voor het bouwbedrijf. Deze overeenkomst wordt in twee exemplaren opgestuurd, waarbij de kopie door de werkgever voor eensluidend met het origineel is verklaard.

§ 3. De organisaties die deze CAO hebben ondertekend, verbinden zich uitdrukkelijk:

- zich principieel niet te verzetten tegen de verhoging van de interne grens (artikel 26bis, § 1bis) of van het quotum overuren (artikel 26bis, § 2bis) tot maximum 143 uur per jaar;
- niet te onderhandelen over bijkomende voordelen bij de verhoging van de interne grens (artikel 26bis, § 1bis) of van het quotum overuren (artikel 26bis, § 2bis) tot maximum 143 uur per jaar.

Afdeling 2. Goedkeuringsprocedure

Art. 10.

§ 1. Het beperkt comité (artikel 44 van de CAO van 22 december 2005) spreekt zich uit bij gemotiveerde beslissing.

Deze beslissing wordt genomen bij eenparigheid van de aanwezige leden, binnen een termijn van zes weken vanaf de datum waarop de voorzitter van het paritair comité het volledige dossier heeft ontvangen, zoals omschreven in paragraaf 2.

Op gemotiveerd verzoek van een lid van het beperkt comité, kan de bij lid 1 bedoelde termijn van zes weken met twee weken worden verlengd. De voorzitter van het paritair comité brengt de werkgever op de hoogte van de verlenging van de termijn.

§ 2. Het dossier is volledig wanneer het alle in deze overeenkomst vastgestelde documenten en elementen bevat.

§ 3. De bevoegdheid van het beperkt comité is strikt beperkt tot het nazicht van de conformiteit van de toetredingsovereenkomsten en -akten met de bepalingen van deze overeenkomst.

Art. 11.

De voorzitter van het paritair comité brengt de werkgever binnen 8 dagen op de hoogte van de beslissing van het beperkt comité.

Indien binnen de in artikel 10 bedoelde termijn geen beslissing wordt genomen, wordt de toetredingsovereenkomst of -akte als goedgekeurd beschouwd.

In geval van een gemotiveerde weigering tot goedkeuring binnen de in artikel 10 bedoelde termijn, kan de toetredingsovereenkomst of -akte niet worden beschouwd als opgesteld in uitvoering van deze overeenkomst.

-

HOOFDSTUK VI. *Geldigheidsduur*

Art. 14. § 1. Deze CAO is gesloten voor een onbepaalde duur. Ze treedt in werking op 1 januari 2014.

Slecht weer

KB van 16 december 1981, gewijzigd door KB van 3 mei 1999

(KB 16/12/1981 - BS 16/01/1982)

(KB 03/05/1999 - BS 23/06/1999)

Loon van de werklieden uit het bouwbedrijf voor de ingevolge slecht weder verloren arbeidsuren

Art.1.Ondernemingen met de volgende normale activiteit:

- geregeld optrekken van gebouwen door ondernemingen en particulieren voor eigen rekening of voor de verkoop van deze gebouwen;
- verhuren van materieel aan bouwondernemingen;
- zee- en rivierwerken, met inbegrip van het vlot trekken van boten en schepen, alsmede het opruimen van wrakken;
- baggerwerken;
- grondwerken, met inbegrip van boren, diepboren, uitgraven van putten, draineren en verlagen van de grondwaterstand;
- funderingswerken, met inbegrip van heipalen, paalplanken en grondverbeteringswerken door welk systeem ook;
- werk aan wegen, vliegveldbanen, fietspaden, voegwerk, straatwerk en wegbakening;
- metsel- en betonwerk, leggen van riolen en het bouwen van fabrieksschoorstenen;
- de fabricage en tevens het plaatsen van prefabelementen zo deze activiteiten hoofdzakelijk door de onderneming worden uitgevoerd;
- het plaatsen van prefabelementen;
- werken voor het restaureren, reinigen en wassen van gevels en monumenten;
- slopings- en slechtingswerken;
- werken van asfalteren en bitumeren;
- werken van aanleg en onderhoud van spoorwegen;
- werken van oprichting van steigers;
- werken tot geschikt maken voor de aanleg van speelpleinen, sportterreinen, parken en tuinen, tenzij zulks de bijkomstige activiteit is van een onderneming die onder PC 145 ressorteert;
- werken van aanlegging van allerlei ondergrondse leidingen zoals watervoorziening, elektrische kabels;
- plaatsen van afsluitingen;
- het vervoer te water eventueel door één der hiervoren genoemde ondernemingen ter uitvoering van de gewone activiteit van deze onderneming;
- voegwerken;
- dakbedekkingen.

Art.1bis De werkmán die op het ogenblik dat hij zich naar het werk begeeft geschikt is om te werken, en die op het ogenblik dat hij zich op de bouwplaats aanbiedt vaststelt dat hij zijn normale arbeidstaak kan aanvatten, maar die, buiten het geval van staking, wegens het slechte weer, de arbeid waaraan hij bezig was, niet kan verderzetten, heeft recht op het loon dat hem zou zijn toegekomen indien hij zijn dagtaak normaal had kunnen volbrengen.

Art.6. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt.
(Art.1bis is ingevoegd vanaf 1 oktober 1999)

Deze twee bepalingen zijn slechts van toepassing vanaf 30 juli 2020 en uitsluitend vanaf het moment dat de detachering de duur van 12 maanden effectief overschrijdt (of 18 maanden bij een naar behoren gemotiveerde kennisgeving ingediend overeenkomstig artikel 5, § 2, nieuwe leden 4 tot 6 van de wet van 5 maart 2002 betreffende de arbeids-, loon- en tewerkstellingsvoorwaarden in geval van detachering van werknemers in België en de naleving ervan.

Loonbijslagen voor bijzondere werken

CAO van 13 oktober 2011 (106.851)

(K.B. 20/09/2012 - B.S. 11/10/2012)

Arbeidsvoorwaarden

HOOFDSTUK I. Toepassingsgebied

Artikel 1.

Onder "arbeiders" verstaat men: de arbeiders en arbeidsters tewerkgesteld krachtens een arbeidsovereenkomst voor werklieden, bedoeld in artikel 2 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

Art. 2.

Onverminderd de bevoegdheid van de andere paritaire comités, zijn de arbeidsvoorwaarden bepaald in deze CAO ook van toepassing op de arbeiders in dienst van gedeelten van ondernemingen, zoals bedoeld in artikel 1, die werken uitvoeren die niet gerekend worden tot het bouwbedrijf, maar die in wezen bijdragen tot de verwezenlijking van de hoofdbedrijvigheid van die ondernemingen.

Art. 3.

Een aanvullende overeenkomst regelt bepaalde arbeidsvoorwaarden van de aan boord van het baggermaterieel tewerkgestelde arbeiders, alsmede van de arbeiders die na het aanleggen van de dijken op het stort zijn tewerkgesteld, met uitzondering van diegenen die tewerkgesteld zijn aan de voorbereiding van het stort en aan het ophogen van de dijken.

Een andere aanvullende overeenkomst regelt bepaalde arbeidsvoorwaarden van de arbeiders tewerkgesteld in de betoncentrales die stortklaar beton produceren en leveren aan derden.

Voor de bij deze aanvullende overeenkomsten niet beoogde gevallen, geldt de huidige CAO

HOOFDSTUK III. *Categorieën van arbeiders*

Art. 11.

In de ondernemingen van schrijn- en timmerwerk kunnen de geschoolde arbeiders, volgens de beoordeling van de werkgever een loonbijslag bekomen. Deze bijslag wordt berekend op basis van het loon van de arbeider van de categorie III en de werkgever bepaalt het bedrag van deze loonbijslag.

De zogenaamde "eerste frezers" kunnen evenwel recht hebben op een loonbijslag van tenminste 10% berekend op basis van het loon van de arbeider van de categorie III.

HOOFDSTUK XVIII. *Geldigheidsduur*

Art. 35. Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 januari 2011

Zij wordt gesloten voor een onbepaalde tijd

CAO van 12 juni 2014 (123.049)

(K.B. 10/04/2015 - B.S. 06/05/2015)

Loontoeslagen

HOOFDSTUK II. *Loonbijslagen voor bijzondere werken*

I. Werken bij de uitvoering waarvan de arbeiders gevoelens van onzekerheid, vrees, onrust, kunnen ondervinden, in weerwil van de getroffen veiligheidsmaatregelen

Art. 2.

Het blijft niettemin waar dat het, wegens de bijzondere omstandigheden waarin bepaalde taken moeten uitgevoerd worden, gerechtvaardigd is hiervoor een loonbijslag uit te keren aangezien de arbeiders af te rekenen hebben met spanningen of emoties verbonden aan buitengewone omstandigheden.

Deze loonbijslagen zijn bijgevolg enkel verschuldigd over de tijd waarin de arbeiders bezig zijn met de hierna nader omschreven werken:

- Herstelling van leidaken (natuurlijke of kunstmatige) of pannendaken op normaal dakwerk gelegen op min. 20 meter hoogte wanneer er kroonlijsten ontbreken: 10%

- Schilderen van metalen gebinten en pylonen op een min. van 15 meter hoogte: 10%
  - Werken met continu glijbekisting op minder dan 25 meter hoogte: 10%
  - Rioleringswerken en andere leidingen uitgevoerd in nauwe sleuven met een diepte van tenminste 1,70 meter: 10%
  - Werken in galerijen: doorboringswerken tot bij de voltooiing van de voorlopige verlichtings- en ventilatie-installaties en tot dat de veiligheid, overeenkomstig het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming, is gewaarborgd : 10%
  - Bedienaars van rots-ripmachines als het werk in moeilijke omstandigheden moet worden uitgevoerd (rotsachtig talud en gevaarlijke werkomstandigheden) : 10%
  - Het werk aan de topmachine: 15%
  - Nieuwe bekledingen van torenspitsen en koepeldaken : 25%
  - Bouwen en herstellen van torenspitsen: 25%
  - Slopingswerken aan gebouwen die in wankele toestand verkeren :25%
  - Werken in de omheining of aan gebouwen van in werking zijnde petroleumraffinaderijen (omheining van petroleumraffinaderijen = plaats waar gevaar bestaat of waar speciale voorzorgsmaatregelen wegens gevaar opgelegd zijn), en werken in de warmtezone van kerncentrales: 25%
Gezien de installaties van de petroleumraffinaderijen en kerncentrales verschillen van streek tot streek, wordt overeengekomen dat de verschillende interpretatiemogelijkheden, die eventueel kunnen oprijzen tussen de plaatselijke werknemers en werkgeversorganisaties, samen door dezen dienen onderzocht. Gevraagd wordt de bijslag van 25% als een maximum te beschouwen. In ieder geval kan deze bijslag nooit minder dan 15% bedragen. Bij ontstentenis van een plaatselijk interpretatievergelijk wordt de normale verzoeningsprocedure ingesteld op verzoek van de meest gerede partij.
  - Werken uitgevoerd door de "rotskammers" vanaf 15 meter hoogte in de ruimte: 25%
  - Bouwen van fabrieksschoorstenen: 40%
Deze loonbijslag is toegekend aan de arbeiders die gespecialiseerd zijn in de bouw van fabrieksschoorstenen met uitzondering van hen die op de grond tewerkgesteld zijn.
  - Herstellingen in opzoeking uitgevoerd aan de bekleding van torenspitsen en koepels: 50%
  - Vernieuwing van dakbedekkingen van torenspitsen en koepels, wanneer er kroonlijsten ontbreken: 50%
  - Herstellingen van fabrieksschoorstenen: 50%
Deze loonbijslag is toegekend aan de arbeiders die gespecialiseerd zijn in het herstellen van fabrieksschoorstenen met uitzondering van hen die op de grond tewerkgesteld zijn.
  - Plaatsen, wegnemen en onderhouden van torenhanen: 100%
  - Plaatsen en herstellingen van dakbekledingen op rollend raam: 100%
  - Bouwen van koeltorens in monolietbeton: Werken op een hoogte van
    - 25 tot 40 meter: 10%
    - 40 tot 60 meter: 20%
    - 60 tot 80 meter: 30%
    - 80 meter en hoger: 40%De hoogte wordt altijd berekend van de funderingsplaat af.
  - In de hoogte uitgevoerde ruwbouwwerken (toren- en flatgebouwen), wanneer degene die deze werken uitvoert zich rechtstreeks in de ruimte bevindt: Werken op een hoogte van
    - 25 tot 40 meter: 10%
    - 40 tot 60 meter: 20%
    - 60 tot 80 meter: 30%
    - 80 meter en hoger: 40%
  - Het oprichten en het afbreken van steigers:
    - meer dan 10 meter in de ruimte :10%
    - meer dan 15 meter in de ruimte : 25%
  - Stukadoorswerk: werken aan dakgoten, op hangladders, hangende loopplanken, hangbruggen en hangsteigers: 10%
  - Schilders: het werk aan dakgoten met behulp van de haakladders, "dakgootladder" genaamd waarbij genoemde dakgoot zich tenminste 15 meter boven de grond bevindt: 10%
  - Loodgieters-zinkbewerkers: werken aan dakgoten in de ruimte en meer dan 15 meter hoog voorzover de arbeiders zich bevinden op hangladders, hangende loopplanken, hangbruggen of hangsteigers: 10%
- Werken in de dakgoten zijn uitgesloten.

De loonbijslagen voor het oprichten en het afbreken van steigers meer dan 15 meter in de ruimte en voor werken aan dakgoten op hangladders, hangende loopplanken, hangbruggen en hangsteigers zijn niet van toepassing voor de werken uitgevoerd door de dakdekkers.

De aangeduide percentages moeten berekend worden op het regelingsloon en hoeven slechts uitbetaald te worden aan de arbeiders die werken op de verschillende aangeduide hoogten en voor de uren die aan deze werken besteed worden.

II. Ongezonde, hinderlijke of lastige werken

Art. 3.

Zoals voor artikel 2 zijn de aangegeven loonbijslagen wegens de bijzondere aard van deze werken alleen maar verschuldigd voor de tijd waarin bedoelde werken worden uitgevoerd.

A. Lijst der ongezonde werken

- Werken met de steekvlam met gas of met elektrische boogvlam op geschilderde, gegalvaniseerde of verloodde metalen: 10%
- Pistoolschilderwerken en verstuivingwerken: 10%
- Het werk met pistool in de stukadoorwerken: 10%
- Reinigen met zandstralen: 10%
- Werk uitgeoefend door arbeiders die met de spuit koolwaterstofhoudende producten (teer of bitumen) in de vorm van vloeistof en onder druk spreiden, of die rechtstreeks in contact komen met die producten: 10%
- Het werken met een snijschijf als tenminste 1 uur lang ononderbroken wordt gewerkt: 10%
- Het uitgieten van zakken cement in de betonmolen: 12,5%
- Behandeling van los cement wanneer er geen speciale installaties zijn en de arbeider ernstig blootgesteld is aan stuivend cement: 12,5%
- Belangrijke schraapwerkzaamheden op stukadoorwerken door arbeiders stukadoors: 12,5%
- Impregneren van hout door bevochtiging met schadelijke producten en/of bewerking van het aldus behandelde hout: 15%
- Deze loonbijslag is niet toepasselijk op de dakdekkers.
- Herstelling van stookketels (vuurvaste stenen): 25%
- Graven van putten en tunnels met de kaphamer: 25%
- Werken in in gebruik zijnde tunnels: 25%
- Werken bij de uitvoering waarvan de arbeider op ernstige wijze blootgesteld is aan aanrakingen met in ontbinding verkerende organische stoffen, aan de uitwerkselen van vuur, water, radioactieve bestralingen, moerassen, slijk, roet, gassen, bijtende stoffen, zuren, stof in gesloten lokalen; werken voor ontstopping van riolen in gebouwen: 25%
- Reinigen en herstellen van oude beerputten; reinigen en herstellen van nijverheidsovens, wanneer deze schadelijke gassen uitwasemen; het buitenwerk met het cementgum: 50%
- Het teren van beerputten, het binnenwerk met het cementgum: 100%

B. Lijst der hinderlijke of lastige werken

- Werkzaamheden van arbeiders belast met werken van effectieve dakbedekking: 4%
- Werk van de calorifugeurs wanneer zij los glaswol gebruiken: 5%
- Het hanteren van de betonbreker, het mechanische heiblok of de pneumatische hamer: 10%
- Bedienen van een pneumatische boorhamer of betonbreker van minstens 15 kilo: 15%
- Bestratingwerken: 10%
- Uitblazen van bestratingsvoegen met samengeperste lucht: 10%
- Aanleggen van wegenasfalt: voor de bestuurders van de afwerkmaschine, de aanstampers, de harkers en de walsbestuurders : 10%
- Grondstabilisatiewerken met kalk met inbegrip van de chauffeurs doorlopend tewerkgesteld op een dergelijke bouwplaats: 25%
- Het werken met een thermische lans:
  - buiten: 25%
  - binnen: 50%
- Werken in samengeperste lucht: Druk van
  - 0 tot 1.250 g/cm²: 50%
  - 1.251 tot 2.000 g/cm²: 100%
  - 2.001 tot 2.500 g/cm²: 200%

2.501 tot 3.000 g/cm²: 300%

De volgende prestaties worden van de arbeiders gevraagd:

Druk van

0 tot 1.250 g/cm²: 3 ploegen van 8 uren

1.251 tot 2.000 g/cm²: 4 ploegen van 6 uren

2.001 tot 2.500 g/cm²: 6 ploegen van 4 uren

2.501 tot 3.000 g/cm²: 8 ploegen van 3 uren.

III. Samenvoeging van de loonbijslagen voor bijzondere werken

Art. 4.

In bepaalde gevallen kan men de loonbijslagen bepaald bij de artikelen 2 en 3 samenvoegen.

Het samenvoegen van de bijslagen is evenwel niet mogelijk voor de in dezelfde rubriek vermelde werken. Bovendien mag de samenvoeging van de loonbijslagen niet leiden tot een totaal bedrag dat 50% van het normale loon overschrijdt.

Net als bij de artikelen 2 en 3 zijn deze loonbijslagen, wegens de bijzondere aard van deze werken, alleen maar verschuldigd voor de tijd waarin bedoelde werken inderdaad worden uitgevoerd.

HOOFDSTUK V. Geldigheidsduur

Art. 8. Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 juli 2014. Zij wordt gesloten voor een onbepaalde tijd.

Specifieke vergoedingen in ondernemingen die stortklaar beton produceren en/of leveren

CAO van 26 juni 2006 (80.435), gewijzigd door de CAO van 8 oktober 2009 (96.323)

(K.B. 18/05/2008 - B.S. 03/07/2008)

(K.B. 13/06/2010 - B.S. 20/08/2010)

Uitwerking van nieuwe arbeidsregelingen voor bepaalde ondernemingen die ressorteren onder het paritair comité voor het bouwbedrijf

HOOFDSTUK I. Toepassingsgebied

Art. 1.

Deze CAO, is van toepassing op:

- 1° de arbeiders en arbeidsters tewerkgesteld door de ondernemingen die stortklaar beton produceren en/of leveren;
- 2° de werkgevers die de arbeiders en arbeidsters bedoeld onder 1° tewerkstellen.

HOOFDSTUK II. Organisatie en arbeidsduur

Art. 3.

§ 1. Het normale aanvangsuur van de werkdag kan worden vastgesteld tussen 6 uur en maximum 9 uur 's morgens. Het aanvangsuur kan individueel en dagelijks wijzigen op voorwaarde dat de procedure van verwittiging zoals vastgesteld in het arbeidsreglement wordt gerespecteerd.

§ 2. Ongeacht het beginuur van het werk, heeft de arbeider recht op een volledige werkdag van acht uren.

Teneinde een dagtaak van acht uren te kunnen waarborgen, kunnen de arbeiders ingezet worden om andere taken of opdrachten inherent aan de exploitatie van de betoncentrales uit te voeren dan deze die zij normaal uitoefenen. In dergelijk geval is het loon van hun normale functie gewaarborgd.

§ 3. De arbeidsprestaties worden verdeeld over de eerste vijf dagen van de week.

Art. 4.

§ 1. In uitvoering van de bepalingen van artikel 2, kan de arbeidsduur vastgesteld worden op 10 uren per dag.

§ 2. De gemiddelde wekelijkse arbeidsduur berekend op jaarbasis gaande van 1 april tot 31 maart van het daaropvolgend jaar kan de 40 uren niet overschrijden.

Voor zover de door artikel 4bis vastgelegde voorwaarden worden gerespecteerd, geschiedt het naleven van de wekelijkse arbeidsduur door de toekenning van betaalde volledige rustdagen en/of door het invoeren van uurregelingen met een duur die korter is dan de in alinea 1 van deze paragraaf vastgestelde wekelijkse duur.

Art. 4bis.

§ 1. In de regel wordt de door artikel 4, § 2, vastgestelde wekelijkse arbeidsduur door de toekenning van rustdagen nageleefd.

§ 4. Boven een pot van 24 uren die onder de vorm van volledige dagen moeten gerecupereerd worden, kan de in artikel 4, § 2 vastgestelde wekelijkse duur worden nageleefd door het invoeren van uurregelingen van kortere duur dan in de artikel 3, § 2 van deze overeenkomst voorgeschreven duur. In dat geval mag de minimale dagelijkse arbeidsduur niet korter zijn dan 6 uur. De werkdag kan niet onderbroken worden. Het is verboden om negatieve saldi te hebben.

Art. 4ter.

Artikel 4bis doet geen afbreuk aan de toepassing van de regel van de interne grens van 130 uren, vastgesteld bij artikel 3 van de CAO van 29 september 2005 ter uitvoering van artikel 26bis van de arbeidswet van 16 maart 1971.

Art. 5.

De toeslag voor overuren is verschuldigd wanneer de arbeidstijd ofwel 10 uren per dag ofwel 1 752 uren tijdens de periode zoals vastgesteld in artikel 4, § 2 overschrijdt.

HOOFDSTUK V. Loontoeslag

Art. 10.

Een loontoeslag van 10% berekend op het baremieke uurloon wordt toegekend voor de arbeidsprestaties verricht voor 7 uur 's morgens en na 19 uur 's avonds.

Een loontoeslag van 25% wordt toegekend voor de prestaties verricht na 22 uur 's avonds en voor 6 uur 's morgens. Deze toeslag is niet cumuleerbaar met de loontoeslag zoals voorzien in de vorige lid.

HOOFDSTUK VI. Maaltijdvergoeding

Art. 11.

Een maaltijdvergoeding van 5,5 EUR wordt uitbetaald telkens de arbeidstijd gecumuleerd met de beschikbaarheidstijd de 9 uur overschrijdt, rusttijden niet inbegrepen.

Een bijkomende maaltijdvergoeding van 2,75 EUR wordt uitbetaald, indien de arbeidstijd gecumuleerd met de beschikbaarheidstijd de 11 uren overschrijdt.

HOOFDSTUK IX. Slotbepalingen

Art. 17. Deze collectieve arbeidsovereenkomst wordt gesloten voor een onbepaalde tijd. Zij treedt in werking op 1 juli 2006.

Toeslag voor werken binnen de omheining van in werking zijnde petrochemische bedrijven

CAO van 10 mei 1990 (25.432), gewijzigd door CAO van 25 oktober 2001 (59.961)

(K.B. 04/12/1990 - B.S. 29/01/1991)

(K.B. 22/03/2006 - B.S. 25/04/2006)

Bepaling van bijkomende arbeidsvoorwaarden

HOOFDSTUK II. Arbeidsvoorwaarden

Art. 2.

Voor werken binnen de omheining van in werking zijnde petrochemische bedrijven, wordt een geïndexeerde loontoeslag uitbetaald. Deze loontoeslag is per 1 oktober 2001 vastgesteld op 0,466 EUR per uur.

Art. 3.

Deze toeslag is enkel verschuldigd voor de tijd besteed aan werkzaamheden op de bedoelde plaatsen

HOOFDSTUK III. Inwerkingtreding.

Art.4.

Deze CAO treedt in werking op 1 april 1990 en is afgesloten voor onbepaalde duur.

(art. 2 is gewijzigd vanaf 1 oktober 2001)

N.B. Geïndexeerde loontoeslag: 0,6360 EUR (oktober 2020)

3 Vergoeding voor Reis-, Maaltijd- en Verblijfkosten

Met ingang van 30 juli 2020 moeten de vergoedingen worden uitbetaald aan de werknemers die uitsluitend zijn gedetacheerd onder de voorwaarden vermeld in artikel 5, 1ste paragraaf, 2de lid, van de wet van 5 maart 2002 betreffende de arbeids-, loon- en tewerkstellingsvoorwaarden in België en de naleving ervan. Met andere woorden: zij moeten slechts uitbetaald worden wanneer de gedetacheerde werknemers zich moeten verplaatsen naar of van hun gewone werkplaats in de België of wanneer zij door hun werkgever tijdelijk vanuit die gewone werkplaats naar een andere werkplaats worden gezonden.

Zij kunnen echter niet van toepassing zijn op de verplaatsingen verricht tussen het land van herkomst en de werkplaats in België.

Kost en huisvesting

CAO van 12 juni 2014 (123.026)

(K.B. 21/04/2015 - B.S. 08/05/2015)

Diverse arbeidsvoorwaarden

HOOFDSTUK IV. Kost en huisvesting

Art. 4.

Wanneer de arbeider werkzaam is op een werkplaats die zo ver van zijn woonplaats verwijderd is, dat hij onmogelijk dagelijks naar huis kan terugkeren, moet de werkgever hem naar behoren kost en huisvesting verstrekken.

Art. 5.

De werkgever kan zich door uitkering van een vergoeding voor kost en huisvesting per werkdag, van de verplichting voorzien bij artikel 4 kwijten.

De vergoedingen geldig vanaf 1 juli 2014 bedragen:

- Huisvestingsvergoeding: 12,47 EUR;
- Kostvergoeding: 26,11 EUR.

Deze bedragen worden bij het begin van elk kwartaal aangepast aan de evolutie van het indexcijfer der consumptieprijzen. De nieuwe bedragen van de vergoedingen zijn gelijk aan de basisbedragen vermenigvuldigd met het nieuwe indexcijfer en gedeeld door het aanvangsindexcijfer.

Voor de toepassing van het 3de lid wordt verstaan onder:

- basisbedragen: de bedragen geldig op 1 juli 2014;
- het nieuwe indexcijfer: het gemiddelde van de indexcijfers van de consumptieprijzen voor de eerste twee maanden van het kwartaal voorgaand aan het kwartaal waarin de aanpassing gebeurt;
- het aanvangsindexcijfer: 100,355.

Het bedrag van die vergoedingen wordt evenwel slechts aangepast wanneer de koppeling aan het indexcijfer volgende weerslag heeft:

- a) verhoging of verlaging met 0,02 EUR voor de huisvestingsvergoeding;
- b) verhoging of verlaging met 0,05 EUR voor de kostvergoeding.

HOOFDSTUK VI. Geldigheidsduur

Art. 8. Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 juli 2014. Zij wordt gesloten voor een onbepaalde tijd.

N.B. Geïndexeerde huisvestingsvergoeding: 13,38 EUR (oktober 2020)

Geïndexeerde kostvergoeding: 27,97 EUR (juli 2020)

Reiskosten

CAO van 30 september 2019 (156.421)

(KB 06/09/2020 – BS 07/10/2020) (van toepassing vanaf 17/10/2020)

Tegemoetkoming in de reiskosten

Artikel 1.

De bepalingen van deze collectieve arbeidsovereenkomst betreffende de toekenning van een mobiliteitsvergoeding zijn eveneens van toepassing op de jongeren tewerkgesteld met een overeenkomst in een stelsel van duaal leren.

Art. 2. § 1. De verplaatsingen die de arbeiders moeten doen tussen hun woonplaats en de sociale zetel of de plaats van tewerkstelling, dienen te gebeuren op eigen kracht, uitgezonderd indien de werkgever voor deze verplaatsingen een voertuig ter beschikking stelt.

§ 2. De werkgever moet tussenkomen in de kosten die de arbeider daarvoor maakt. Deze tussenkomst omvat een terugbetaling van de reiskosten berekend op basis van de tarieven van het spoorwegvervoer wanneer de arbeider zich op eigen kracht verplaatst.

Ze wordt aangevuld met een mobiliteitsvergoeding die de arbeider eveneens geniet wanneer hij zich verplaatst met een voertuig dat de werkgever ter beschikking stelt.

De arbeider die zich met de fiets verplaatst, ontvangt een fietsvergoeding in plaats van een terugbetaling van de reiskosten en de mobiliteitsvergoeding.

Wanneer de werkgever voor de verplaatsingen een voertuig ter beschikking stelt, genieten de arbeiders van een terugbetaling van de reiskosten zoals hierna bepaald voor de eventuele verplaatsing tussen hun woonplaats en de opstapplaats en van de mobiliteitsvergoeding over het ganse traject.

Onder "opstapplaats" wordt verstaan : de op ondernemingsniveau afgesproken plaats van waaruit en tot waar de arbeider gebruik maakt van het voertuig dat de werkgever ter beschikking stelt.

Art. 3. Het bedrag van de tussenkomsten van de werkgever wordt bepaald op basis van het aantal werkelijk afgelegde kilometers. De wijze en de modaliteiten van de berekening van de werkelijk afgelegde afstand worden in overleg op ondernemingsniveau vastgesteld. Voor verplaatsingen met de trein geldt als werkelijk afgelegde afstand steeds het aantal kilometer vermeld op de treinkaart of op de website van de NMBS (afstand te raadplegen via de module "Welk biljet of abonnement past bij mij?" onder "Biljetten en abonnementen" op www.belgiantrain.be).

Indien de berekeningswijze niet is vastgelegd op ondernemingsniveau of bij betwisting, wordt het aantal te vergoeden kilometers bepaald met toepassing van de routeplanner Google Maps beschikbaar op het internet (<https://www.google.be/maps>). Bij het gebruik van deze routeplanner moet rekening gehouden worden met het reëel afgelegde traject.

Art. 4. De terugbetaling van de reiskosten gebeurt vanaf de eerste kilometer.

Voor de arbeiders die zich met de trein verplaatsten, is het bedrag van de terugbetaling van de reiskosten opgenomen in barema A. Dit barema bepaalt het wekelijks verschuldigd bedrag per afstand in kilometer, zoals vermeld op de treinkaart of op de website van de NMBS.

Voor de arbeiders die zich op eigen kracht met een ander vervoermiddel dan de trein verplaatsen, is het bedrag van de terugbetaling van de reiskosten opgenomen in barema B. Dit barema bepaalt het wekelijks verschuldigd bedrag voor de werkelijke totale afstand die per dag wordt afgelegd.

Bij elke wijziging van de tarieven van het spoorwegvervoer wordt het bedrag van de terugbetaling van de reiskosten vermeld in de barema's A en B aangepast. De nieuwe barema's maken telkens het voorwerp uit van een document dat, na akkoord van de ondertekenende partijen van deze collectieve

arbeidsovereenkomst, wordt neergelegd op de Griffie van de Administratie van de Collectieve Arbeidsbetrekkingen van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Ingeval de arbeider voor zijn verplaatsing gebruik maakt van meerdere vervoermiddelen (trein, autobus, persoonlijk vervoermiddel, enz.), moet de tegemoetkoming afzonderlijk berekend worden voor het traject dat de arbeider per trein aflegt (barema A) en voor het traject dat hij met andere vervoermiddelen aflegt (barema B), en worden de aldus bekomen bedragen opgeteld.

Art. 5. § 1. Voor zover de werkelijke totale afstand die per dag wordt afgelegd minstens 10 kilometers bedraagt, is de mobiliteitsvergoeding verschuldigd voor alle werkelijk afgelegde kilometers.

§ 2. Voor de arbeiders die zich met de trein verplaatsen, is het dagbedrag van de mobiliteitsvergoeding gelijk aan 0,0870 EUR vermenigvuldigd met het aantal kilometers vermeld op de treinkaart of op de website van de NMBS.

§ 3. Voor de arbeiders die zich op eigen kracht met een ander vervoermiddel dan de trein verplaatsen, is het basisbedrag van de mobiliteitsvergoeding vastgesteld in functie van de werkelijke totale afstand die per dag wordt afgelegd, overeenkomstig de hieronder vermelde tabel. Het per dag verschuldigde bedrag van de mobiliteitsvergoeding wordt bekomen door het basisbedrag te vermenigvuldigen met het totaal aantal werkelijk afgelegde kilometers.

Werkelijke totale afgelegde afstand per dag	Mobiliteitsvergoeding per km heen en terug
0 tot 59 km	0,0619 EUR
60 tot 77 km	0,0676 EUR
78 tot 103 km	0,0700 EUR
104 tot 129 km	0,0724 EUR
130 tot 155 km	0,0773 EUR
156 tot 207 km	0,0818 EUR
208 tot 259 km	0,0844 EUR
260 km en meer	0,0868 EUR

§ 4. In afwijking op § 3 zijn de basisbedragen van de mobiliteitsvergoeding voor de arbeiders die op vraag van de werkgever met een bedrijfsvoertuig zich alleen verplaatsen naar de werf en voor wie geen collectief vervoer mogelijk is, als volgt vastgesteld :

Werkelijke totale afgelegde afstand per dag	Mobiliteitsvergoeding per km heen en terug
0 tot 59 km	0,0650 EUR
60 tot 77 km	0,0710 EUR
78 tot 103 km	0,0735 EUR
104 tot 129 km	0,0760 EUR
130 tot 155 km	0,0812 EUR
156 tot 207 km	0,0859 EUR
208 tot 259 km	0,0886 EUR
260 km en meer	0,0911 EUR

§ 5. In afwijking op §§ 3 en 4 heeft de arbeider die personeel naar en van de werkplaats vervoert, buiten de werkuren met een voertuig ter beschikking gesteld door de werkgever, gelet op de afstanden die moeten worden afgelegd en de bijzondere onkosten eigen aan de werkgever, recht ten titel van forfaitaire compensatie op een gecorrigeerde mobiliteitsvergoeding. Deze is gelijk aan 0,1579 EUR per werkelijk afgelegde kilometer vanaf de eerste kilometer. Bestaande onkostenvergoedingen die minstens gelijkwaardig zijn blijven van kracht.

Indien de reistijd per rit de 2 uur overschrijdt, zijn er twee chauffeurs.

De chauffeur die in opdracht van de werkgever personeel naar de plaats van tewerkstelling vervoert en/of terug met een voertuig van de werkgever, ontvangt de mobiliteitsvergoeding "chauffeur" voor de volledige rit, dus ook voor het traject dat hij alleen rijdt.

§ 6. De bestuurder die geen personeel vervoert en niet voldoet aan de voorwaarden bepaald in § 4, ontvangt de mobiliteitsvergoeding "passagier" zoals bepaald in § 3.

Art. 6. De arbeider die zich met de fiets verplaatst, ontvangt een fietsvergoeding in plaats van de terugbetaling van de reiskosten en de mobiliteitsvergoeding bedoeld in de artikelen 4 en 5 van deze collectieve arbeidsovereenkomst. De fietsvergoeding bedraagt 0,24 EUR per werkelijk afgelegde kilometer.

Art. 7. De patronale tussenkomst wordt, voor wat betreft zijn berekeningswijze, in twee delen gesplitst. Het eerste deel betreft de normale verplaatsing tussen de woonplaats en de sociale zetel of de opstapplaats. Het tweede deel betreft de ex-sedentaire verplaatsing tot aan de werf.

Art. 8. Het betalen van de mobiliteitsvergoeding gebeurt tezelfdertijd als de terugbetaling van de prijs van de reiskosten, die op die wijze wordt aangevuld.

Art. 9. Op de loonfiche staat het bedrag vermeld van de mobiliteitsvergoeding.

De werkgever is verplicht om per maand een schriftelijk detail af te geven aan de arbeider.

Het detail vermeldt per dag het aantal werkelijk afgelegde kilometers volgens de berekeningswijze die de werkgever toepast conform artikel 3 van deze collectieve arbeidsovereenkomst, en het toegekende bedrag. Het wordt samen met de loonfiche afgegeven.

De arbeider individueel of de syndicale afvaardiging collectief kunnen de werkgever vrijstellen van deze verplichting.

Er wordt geen afbreuk gedaan aan de bestaande regelingen op ondernemingsniveau met betrekking tot de wijze en de modaliteiten van de berekening van de werkelijk afgelegde afstand.

Art. 12. § 1. Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 december 2019 en wordt gesloten voor onbepaalde duur (art.1 treedt in werking op 1 januari 2019)

4 Arbeidsduur

Arbeidsduur op jaarbasis : 38 u.

* CAO van 22 december 2005 (78.810) KB 24/09/2006 - BS 15/12/2006
Deze CAO treedt in werking op 1 januari 2006 voor een onbepaalde tijd.

* CAO van 29 juni 2017 (140.760) KB 25/02/2018- BS 09/03/2018
Deze CAO treedt in werking op 1 januari 2018 en treedt buiten werking op 31 december 2020.

* KB van 20/05/2020 tot vaststelling van de rustdagen als vermindering van de arbeidsduur, toegekend aan de werklieden tewerkgesteld door de werkgevers die onder het Paritair Comité voor het bouwbedrijf ressorteren (B.S. 02/06/2020)

10 Wettelijke Feestdagen (art.1 KB 18/04/1974) :

Nieuwjaarsdag (1/1)
Paasmaandag
Feest van de Arbeid (1/5)
Hemelvaartdag
Pinkstermaandag
Nationale feestdag (21/7)
O-L-V-Hemelvaart (15/8)
Allerheiligen (1/11)
Wapenstilstand (11/11)
Kerstmis (25/12)

*Beslissing van 22/02/2020 betreffende de vervanging van feestdagen in 2021 en 2022
(KB 22/02/2020- BS 11/03/2020)*

Meer informatie staat op de site van de FOD WASO:

<https://werk.belgie.be/nl/themas/internationaal/detachering/na-te-leven-arbeidsvoorwaarden-geval-van-detachering-naar-3>

20 Wettelijke Vakantiedagen (in 5-dagenstelsel) :

Het aantal wettelijke vakantiedagen waarop de werknemer recht heeft, wordt jaarlijks berekend in functie van de som van het aantal gepresteerde en gelijkgestelde arbeidsdagen in het vakantiedienstjaar.

Meer informatie staat op de site van de FOD WASO:

<https://werk.belgie.be/nl/themas/internationaal/detachering/na-te-leven-arbeidsvoorwaarden-geval-van-detachering-naar-4>

Bijkomende vakantiedagf

CAO van 30 september 2019 (156.421) (van toepassing vanaf 17 oktober 2020)
(KB 07/09/2020 -BS 07/10/2020)

Art. 10. De arbeider die op jaarbasis (januari-december) een mobiliteitsvergoeding ontvangt voor in totaal 43 000 kilometers of meer, heeft recht op een "mobiliteitsdag", op te nemen in onderling akkoord met de werkgever.

De werkgever betaalt voor de "mobiliteitsdag" het normaal loon, berekend conform het koninklijk besluit van 18 april 1974 tot bepaling van de algemene wijze van uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen.

De "mobiliteitsdag" wordt in onderling akkoord met de werkgever opgenomen uiterlijk op 31 maart volgend op het jaar waarop de "mobiliteitsdag" betrekking heeft.

De werkgever is het normaal loon enkel verschuldigd indien de "mobiliteitsdag" effectief wordt opgenomen. Hij moet het loon voor die dag niet uitbetalen indien de arbeider de "mobiliteitsdag" niet opneemt of niet heeft kunnen opnemen ingevolge schorsing of beëindiging van de overeenkomst.

5 Fonds voor Bestaanszekerheid

Rechtsbasis:

CAO van 12 september 2013 (117.345), gewijzigd door CAO van 14 februari 2019 (151.099)

(K.B. 28/04/2014 - B.S. 19/08/2014)

(K.B. 23/06/2019 – B.S. 11/07/2019)

Toekenning van getrouwheidszegels en weerverletzegels

De getrouwheidszegels (= eindejaarspremie) maken deel uit van de arbeids- en loonvoorwaarden na te leven door een buitenlandse werkgever die in België gedetacheerde werknemers tewerkstelt en wiens activiteit onder de bevoegdheid van het Paritair Comité voor het bouwbedrijf ressorteert.

Dit voordeel wordt niet rechtstreeks door de werkgever uitbetaald aan zijn arbeiders. Het wordt toegekend door het Fonds voor bestaanszekerheid van de sector en de werkgever betaalt een bijdrage aan het Fonds voor de financiering van het voordeel.

De buitenlandse werkgever gevestigd in één van de lidstaten van de Europese Unie kan vrijgesteld worden van deze bijdrage indien hij kan aantonen dat de gedetacheerde arbeiders, voor de periode van tewerkstelling in België, reeds voordelen genieten die vergelijkbaar zijn met de getrouwheidszegels, in toepassing van de regelingen waaraan hun werkgever in zijn land van vestiging is onderworpen.

Een buitenlandse werkgever is gehouden zich in te schrijven bij het inrichtingsorgaan "Patronale Dienst voor Organisatie en Controle van de Bestaanszekerheidsstelsels" (afgekort PDOK). Een buitenlandse werkgever voldoet automatisch aan voormelde verplichting door het verrichten van de Limosa-aangifte, in toepassing van Hoofdstuk 8 van Titel IV van de Programmawet (I) van 27 december 2006, waarin "bouw" is aangeduid als aard van de diensten verricht in het kader van de detachering in België en de vraag beantwoord is of aan de arbeider een premie betaald wordt die vergelijkbaar is met het in deze CAO bedoelde voordeel van de getrouwheidszegel

Wanneer de buitenlandse werkgever een vergelijkbare regeling inroept, beoordeelt het voormelde inrichtingsorgaan of die regeling al dan niet vergelijkbaar is.

De ondernemingen die, conform bovenstaande procedure geen vrijstelling verkregen, zijn een bijdrage van 9,12 pct. verschuldigd, waarvan 9 pct. bestemd is voor de toekenning van getrouwheidszegels aan hun arbeiders en 0,12 pct. om de beheerskosten te dekken.

Meer informatie:

- [Limosa website](#)

- Patronale Dienst voor Organisatie en Controle van de Bestaanszekerheidsstelsels (afgekort PDOK)
Lombardstraat, 34-42
1000 BRUSSEL
Tel.: +32 (0) 2 54.55.639
Fax: +32 (0) 2 54.55.903
foreign@opoc-pdok.be

- Fonds voor Bestaanszekerheid van de werklieden uit het bouwbedrijf (fbz-fse Constructiv)
Koningsstraat, 132 bus 1
1000 BRUSSEL
Tel.: +32 (0) 2 20.96.565
Fax: +32 (0) 2 20.96.500
fbz@constructiv.be
<http://www.constructiv.be>